

УДК 94:929 Георгієвський "1830/1911"

О. Є. Ліхачова

ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП СЛУЖБИ О.І. ГЕОРГІЄВСЬКОГО У СТРУКТУРАХ МІНІСТЕРСТВА НАРОДНОЇ ПРОСВІТИ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

У представленій статті розглядається початок діяльності О.І. Георгієвського у сфері освіти Російської імперії у 60-х рр. XIX ст. На основі залучення широкого спектру історичних джерел проаналізовано його викладацьку діяльність у Рішельєвському лицейі в Одесі, працю над новим університетським статутом 1863 р. Досліджено початок його роботи на посаді члена Вченого комітету міністерства народної просвіти Російської імперії. Також з'ясовані основні питання, які розглядалися О.І. Георгієвським одразу після призначення його на пост редактора "Журналу міністерства народної просвіти".

Ключові слова: Рішельєвський лицей, університетський статут, "Журнал міністерства народної просвіти", навчальна література.

О. І. Георгієвський (1830-1911) був одним з провідних діячів системи народної освіти Російської імперії. Його ім'я тісно пов'язано з низкою освітянських реформ 60–90-х рр. XIX ст. Довгі роки саме він був редактором офіційного органу міністерства народної просвіти Російської імперії "Журналу міністерства народної просвіти". В період, коли він очолював Вчений комітет міністерства народної просвіти Російської імперії відбувалась низка реформ в системі середньої та вищої освіти. Отже, дослідження початкового періоду його діяльності надасть можливість не тільки більш докладно ознайомитись з науково-педагогічною спадщиною О.І. Георгієвського, але і надасть можливість більш об'єктивно дослідити реформи системи освіти у 60-х рр. XIX ст. у Російській імперії.

Метою статті є визначення основних напрямків діяльності О.І. Георгієвського в період початку його роботи в системі народної освіти Російської імперії у 50-60 рр. XIX ст. Науковими завданнями є розгляд викладацької діяльності О.І. Георгієвського, а також його багатовекторної праці на різних посадах у міністерстві народної просвіти Російської імперії.

У дореволюційній історіографії в основному розглядалась його діяльність по впровадженню класичних засад в системі освіти [1]. Аналіз діяльності О.І. Георгієвського на ниві освіти містився і в "Історичному огляді діяльності міністерства народної просвіти" (складеному С. В. Рождественським) [2]. Питання про роль О. І. Георгієвського у справі реформування середньої освіти у контексті вивчення реформ 60-х – поч. 70-х рр. XIX ст. досліджував І. О. Алешинцев в книзі "Історія гімназійної освіти в Росії (XVIII–XIX ст.)" [3]. В узагальнюючій роботі Є. К. Шмідта автор акцентував увагу на ролі голови Вченого комітету МНП О. І. Георгієвського у вирішенні проблеми забезпечення учбових закладів викладачами класичних наук [4, с.529]. У радянській період більшість авторів вважало роботу О.І. Георгієвського у сфері освіти реакційною [5; 6]. У той же час, автори, які в цілому негативно оцінюють класичну систему освіти, підкреслюють значний внесок О. І. Георгієвського у її розробку і становлення [7, с.29; 8]. У сучасній історіографії, поступово, переоцінюється діяльність О. І. Георгієвського в якості творця класичної системи освіти. В аналітичному огляді, присвяченому історії реформ освіти у Російській імперії, К. А. Вах відзначає позитивні сторони цієї системи і заслуги О. І. Георгієвського в її устрої [9, с. 179]. Не настільки однозначними, як в попередній період, виглядають висновки про розвиток вищої освіти в Росії в другій половині XIX ст. і про роль у реформах цієї сфери О. І. Георгієвського [10; 11]. У дисертації Г. О. Косінової, присвяченій історії розвитку Харківського університету в кін. XIX – на поч. XX ст., уніфікація планів занять в університетах, якій приділяв величезну увагу О. І. Георгієвський, розглядається як позитивна міра [12, с. 12]. У дисертації І. В. Чеснокова висловлюється думка про позитивну роль реформ міністерства народної просвіти в організації наукової діяльності у вищих навчальних закладах у 80 р. XIX ст. [13, с. 26]. Таким чином, аналіз історіографії дозволяє зазначити, що питання про основні напрямки діяльності О.І. Георгієвського у структурах міністерства народної просвіти вимагає більш глибокого дослідження.

У 1850 р. О. І. Георгієвський закінчив історико-філологічний факультет Московського університету і був визнаний кращим студентом випуску. Після цього він робив неодноразові спроби продовжити свою освіту за кордоном. Однак, слід зазначити, що в миколаївську епоху здійснення таких поїздок було вкрай ускладнене. Не отримавши закордонного паспорта, О. І. Георгієвський був змушений почати викладацьку кар'єру і вступив на службу до московського Олександрівського сирітського кадетського корпусу. У 1854 р. О. І. Георгієвський переїхав до Одеси, де продовжив викладацьку діяльність у Рішельєвському лицейі. Точні відомості про те, що вплинуло на вибір нового місця служби, відсутні. Однак у своїх спогадах О. І. Георгієвський згадував про дружні стосунки з доброю знайомою його сім'ї - Є. О. Карльгоф. Вона була вдовою колишнього помічника попечителя Одеського навчального округу. У її будинку на суботніх прийомах збирався весь цвіт московської інтелігенції - діячі науки, літератури [14, с. 414-415]. Частим гостем на цих вечорах був і О. І. Георгієвський. Таким чином, можна припустити, що саме її рекомендації мали певний вплив на здійснення цього переходу. У фондах Одеського обласного державного архіву збереглося кілька документів, що відносяться до цього періоду. В одному з них значиться: "Статський радник Філіп Карлович Брун, професор загальної історії та статистики при лицейі, звільнений з посади без підвищення чину указом від 25 серпня 1854 р." [15, арк. 2]. На його місце і був переведений О. І. Георгієвський. У дослідженні І. Михневича, присвяченому сорокоріччю Рішельєвського лицейу, про О.І.Георгієвського було сказано:

“переміщений у ліцей виконуючим посаду ад'юнкта по кафедрі загальної історії та статистики 7 листопада 1854 р.” [16, с. 95]. В архіві також зберігся документ під назвою: “За правління Рішельєвського ліцею справу з присяжними листами про виконання присяги на посади і чини від 22 грудня 1854 р.” [17, арк. 1-6]. У ньому говорилося: “За наказом пана директора Рішельєвського ліцею, канцелярія Правління ліцею уклінно просить панів нижчепідписаних чиновників пожалувати 23 цього грудня, об 11 годині ранку в Правління ліцею для виконання присяги на посаду і чини” [17, арк.1]. Далі йшли імена та прізвища запрошених викладачів, серед яких був і О. І. Георгієвський. Протягом наступних восьми років він обіймав посаду ад'юнкта, магістра, а потім і професора по кафедрі загальної історії і статистики Одеського Рішельєвського ліцею. У виданих спогадах О. І. Георгієвського відсутній опис його перебування в Одесі. Проте в тій частині, де він розповідає про навчання в Московському університеті, згадувалося про міцні знання, отримані в його стінах, які, зокрема, стали в нагоді в його викладацькій діяльності в Одесі. Так, з вдячністю він згадував курс географії А. Л. Єфремова, який допоміг йому при читанні лекцій з порівняльної статистики. Дуже скоро О. І. Георгієвського стали запрошувати у різні комісії, складені з викладачів Рішельєвського ліцею, для ведення випробувань на звання домашніх вчителів і вчительок”, де О. І. Георгієвський екзамнував претендентів з географії [18, арк.1]. У своїх лекціях він приділяв велику увагу питанням політичної економії, спираючись на самостійно вивчений ще в університеті курс лекцій М. Шевальє та підручник професора Рау [19, с. 286]. Той факт, що його лекції в стінах Одеського Рішельєвського ліцею відрізнялися глибиною і були орієнтовані на останні досягнення науки, підтверджує і стаття відомого вченого Н. Н. Страхова [20, с. 154–183]. Розглядаючи внесок у розвиток історичної науки Г. Рюккерта, який одним з перших в Європі зайнявся вивченням культурно-історичних типів, Н. Н. Страхов писав: “Я чув, що О. І. Георгієвський, коли був професором в Одесі на початку шістдесятих років, основою свого курсу середньої і нової історії вважав Рюккерта. Ця книга, яку німці зараховують до найцінніших надбань своєї літератури, визнається ними особливо придатною саме для керівництва при викладанні для того, щоб, вивчаючи факти, не випускати з уваги спільних точок зору, з яких відкривається сенс фактів” [20, с. 164].

Є свідчення і про лекторську майстерність О. І. Георгієвського. У 1859–1860-х роках він читав лекції на другому курсі юридичного відділення Рішельєвського ліцею, про що з вдячністю згодом згадували його студенти [21, л. 10 – 11; 22, л.165-166]. Про успіхи на ниві викладання, безумовно, свідчить і лист попечителя учебного округу М. І. Пирогова до директора Рішельєвського ліцею, датований 1857 р., з пропозицією “панам Беккеру, Орбінському і Георгієвському відвідувати уроки гімназійних вчителів і повідомляти свої зауваження” [23, арк. 1]. Цей факт свідчить, на наш погляд, про ту повагу до професійних якостей, яку вдалося здобути О. І. Георгієвському вже на третьому році перебування на посаді.

Активна наукова, публіцистична та викладацька діяльність О. І. Георгієвського привернула увагу до нього чиновників міністерства народної освіти Російської імперії. У зв'язку з цим у 1862 р. він був включений до складу Вченого комітету даного міністерства для роботи над новим університетським статутом. Робота різного роду комісії, сформованих при міністерстві народної освіти для реформування університетського статуту, була розпочата ще в 1858 р. За дорученням Олександра II її діяльність була активізована в 1861 р. у зв'язку з численними студентськими заворушеннями [24, с. 310]. У грудні 1861 р. була заснована комісія міністерства народної освіти під головуванням таємного радника фон Брадке, а складений нею проект нового статуту був розісланий на початку наступного року для розгляду до всіх університетів імперії. Крім того, він був поширений між видатними діячами науки і освіти як у Росії, так і за її межами, для вивчення їх думки про заплановані перетворення. Отримані таким чином зауваження та рекомендації потребували уважного вивчення, узагальнення та аналізу. Саме для такого роду роботи і був викликаний до Вченого комітету міністерства народної освіти О. І. Георгієвський. У своїх мемуарах, згадуючи цей період, він говорив про нього як про час вкрай напружений, наповнений кропіткою роботою [25, с. 106].

Пізніше в некролозі, присвяченому пам'яті О. І. Георгієвського, редактор “Журналу міністерства народної освіти” Е. Радлов наводив текст однієї із записок, поданих О. І. Георгієвським та занесених до “Журналу засідань Вченого комітету”. Вона була названа: “Про обов'язки університетських викладачів” [26, с. 60]. Слід зазначити, що при обговоренні проекту нового статуту питання про викладання богослов'я в університетах займало одне з центральних місць. Проти обов'язкового викладання цього предмета виступали багато діячів науки: М. І. Пирогов, К. Д. Кавелін, І. Д. Делянов. Вони підкреслювали наукове значення університету і мотивували свою позицію тим, що докладно цей курс вивчається в гімназіях. На продовженні вивчення богослов'я в університетах наполягали консервативно налаштовані фахівці. Так, наприклад, деякі педагоги Московської духовної академії зажадали зобов'язати всіх університетських викладачів викладати свої предмети згідно з сучасними вимогами науки, але тільки якщо вони не суперечать “істинам християнської релігії, підставам моральності та громадського порядку” [26, с. 61]. У своїй записці О. І. Георгієвський відзначав неспроможність і надмірність цієї вимоги. На його думку, ці вимоги були гарантовані законами Російської імперії, і виділяти викладачів в особливу категорію громадян не мало сенсу. Крім того, він зазначав, що така постановка питання могла бути навіть шкідливою, “оскільки може подати привід думати, нібито істини Християнської релігії і підстави моральності і громадського порядку несумісні з багатьма результатами сучасної науки” [26, с. 61]. Відзначимо, що крім захисту морально-етичних цінностей і глибокої переконаності в необхідності свободи викладання ця цитата може служити свідченням ліберальних поглядів автора, характерних для нього в цей період.

Після закінчення роботи над проектом нового університетського статуту О. І. Георгієвський знову повернувся до Москви, де продовжив роботу в газеті “Московские ведомости”, а також у 1865 р. підготував і успішно захистив дисертацію, присвячену історії Галлії в епоху її завоювання Ю. Цезарем [25, с. 154]. Після цього він був обраний доцентом Московського університету. Однак необхідно відзначити, що процедура

обрання і сама атмосфера, що її супроводжувала, залишили в нього важкі спогади. “Справа набула більш серйозного обороту після тяжких вражень і випробувань, якими супроводжувався вибір мене в штатні доценти і перші кроки мої на службі в Московському університеті, які привели мене до переконання в неможливості залишатися довше в цьому вирі всякого роду особистих інтриг і підступів автономних професорських колегій та окремих їх членів”, – писав він [25, с. 155]. Складна ситуація з виданням “Московських відомостей” і атмосфера, що панувала в Московському університеті, змусили О. І. Георгієвського звернутися до думки про перехід на роботу в міністерство народної освіти. Сам перехід вдалося здійснити завдяки рекомендаціям Ф. І. Тютчева, М. Н. Каткова, а також у зв’язку з тим, що його копітка робота з видання “Московських відомостей” і особисті якості були до цього часу добре відомі сподвижникам Олександра II - Д. А. Толстому та І. Д. Делянову. Таким чином, наступний етап його роботи в міністерстві народної освіти був пов’язаний з затвердженням 14 квітня 1866 року на посаді міністра цього відомства Д. А. Толстого. 2 серпня 1866 р. О. І. Георгієвському кур’єром міністерства народної освіти було доставлено листа. У ньому, крім офіційної пропозиції зайняти посаду редактора “Журналу міністерства народної освіти”, міністр Д. А. Толстой виражав надію на сприяння О. І. Георгієвського “...і в інших справах міністерства, в яких знадобиться ваша думка або праця” [25, с. 157].

Призначення О. І. Георгієвського на пост редактора “Журналу міністерства народної освіти” збіглося з часом початку серйозних перетворень у цій сфері, які робив міністр народної освіти Д. А. Толстой. Ці перетворення охопили всю систему народної освіти. Пріоритетними напрямками реформи були: розробка та впровадження класичної системи освіти в середній школі, складання єдиних навчальних програм, що зникаються з університетською програмою; встановлення тісного зв’язку між освітньою та виховною функціями школи [3, с. 68].

Вже в вересні 1866 р. О. І. Георгієвський зайняв посаду члена Вченого комітету міністерства народної освіти Російської імперії. Головним історичним джерелом, що характеризує цей період життя О. І. Георгієвського, є його праця під назвою “До історії Вченого комітету міністерства народної освіти” [27-29]. Аналізуючи цю роботу, можна стверджувати, що в період перебування О. І. Георгієвського на посаді члена Вченого комітету одним з головних завдань була проблема контролю якості навчальної літератури. Незабаром на перше місце вийшли питання цензури. Ця тема зазвучала в Російській імперії особливо гостро після замаху на імператора Олександра II в квітні 1866 р. У зв’язку з цим, більша увага стала приділятися літературі, що видається для простого народу, зокрема, для недільних шкіл. У результаті, міністерство народної освіти створило особливий комітет під головуванням члена ради міністрів народної освіти таємного радника М. М. Могилянського. У нього також увійшли: статський радник Б. М. Маркевич, чиновник особливих доручень колезький асесор Є. М. Феоктистов, а також редактор “Журналу міністерства народної освіти” і член наукового комітету колезький асесор О. І. Георгієвський [28, с. 28]. Члени особливого комітету висловилися проти введення попередньої цензури. О. І. Георгієвський відзначав: “Багаторічний досвід довів, що до цих пір, найшкідливіші тенденції, вчення самих розтлінних властивостей проникли в суспільство через твори, дозволені цензурою” [28, с. 29]. О. І. Георгієвський наполягав, що педагогічні вимоги набагато суворіше, точніше і серйозніше, ніж ті, якими може керуватися попередня цензура.

Особливим комітетом була визнана необхідність зміни правил розгляду навчальної літератури у Вченому комітеті. Місцеві цензурні комітети повинні були пересилати в міністерство народної освіти 1–2 примірники нових навчальних книг, що вийшли у світ. Склад Вченого комітету з цією метою пропонувався значно розширити. Схвальні або негативні відгуки повинні були публікуватися в “Журналі міністерства народної освіти”, “Московських відомостях”, в газетах тих місцевостей, де планувалося їх подальше видання. Рішення ці повинні були мати обов’язкову силу для всіх навчальних закладів. Крім того, необхідно було зобов’язати всі навчальні відомства поповнювати свої бібліотеки тільки з числа книг, схвалених Вченим комітетом, що й запропонував здійснювати з 1 лютого 1869 р. міністр освіти Д. А. Толстой [29, с. 110]. О. І. Георгієвський підкреслював, що завдяки таким заходам “погані навчальні книги не забаряться зникнути і перестануть з’являтися знову за неможливістю їх збуту” [28, с. 33-34].

Таким чином, підводячи підсумок початкового етапу діяльності О. І. Георгієвського на різних посадах у міністерстві народної освіти, відзначимо, що одним з найважливіших періодів була його педагогічна діяльність у стінах Рішельєвського ліцею в Одесі. Його високі професійні якості, будучи відзначені дирекцією ліцею, а також попечителем Одеського навчального округу М. І. Пироговим, дозволили за восьмирічний термін перебування в цьому навчальному закладі пройти шлях від ад’юнкта до професора кафедри загальної історії та статистики, що в свою чергу зіграло важливу роль надалі в його просуванні по кар’єрних сходах. Зайнявши посаду редактора “Журналу міністерства народної освіти” і члена Вченого комітету МНП, О. І. Георгієвський зіграв одну з ключових ролей у справі становлення навчальної літератури і літератури для народного читання.

Джерела та література

1. Бузескул В. П. Всеобщая история и ее представители в России в XIX и начале XX в. / Владислав Петрович Бузескул. – Ч.2. – Л.: Изд-во Академии Наук, 1931. – 223 с.
2. Исторический обзор деятельности Министерства Народного Просвещения / [сост. С. В. Рождественский]. – СПб.: Издательство министерства народного просвещения, 1902. – 787 с.
3. Алешинцев И. А. История гимназического образования в России (XVIII – XIX в.) / Иван Александрович Алешинцев. – СПб.: Издание О.Богдановой, 1912. – 362 с.
4. Шмидт Е. К. История средних учебных заведений в России / Е. К. Шмидт // Журнал министерства народного просвещения. – 1878. – Ч. 198. – С. 529-560.
5. Ганелин Ш. И. Очерки по истории средней школы в России 2-ой половины XIX в. / Шолом Израилевич Ганелин. – М.: Учпедгиз, 1954. – 304 с.

6. Смирнов В. З. Реформа начальной и средней школы в 60 годы XIX века / Василий Захарович Смирнов. – М. : Изд-во Академии педагогических наук РСФСР, 1954. – 312 с.
7. Днепров Э. Д. Самодержавие и народное образование в пореформенной России / Э. Д. Днепров // Школа и педагогическая мысль России периода двух буржуазных революций. – М. : изд-во АПН СССР, 1984. – С. 49-96.
8. Соболева Е. В. Организация науки в пореформенной России / Е. В. Соболева. – Л. : Наука, 1983. – 262 с.
9. Вах К. А. Классическое образование / К. А. Вах // История Европейской цивилизации в русской науке. Античное наследие. Сборник обзоров; [отв. ред. В. И. Исаев]. – М. : ИНИОН АН СССР, 1991. – С. 167-192.
10. Искра Л. М. Б. Н. Чичерин и университетский вопрос в России в конце XIX - начале XX века // Российские университеты в XVIII – XX веках. – Вып. 3. – Воронеж : изд-во Воронежского университета, 1998. – С. 7-21.
11. Колесников В. И. Формирование системы управления университетами в России / В. И. Колесников, Ю. Г. Круглов, Е. В. Олесеюк // Педагогика. – 2003. – №2. – С. 48-54
12. Косінова Г. О. Харківський університет наприкінці XIX – на початку XX ст.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 07. 00. 01 "Історія України" / Г. О. Косінова. – Харків, 2004. – 14 с.
13. Чесноков И. В. Министерство народного просвещения и историческая наука в России в 80- первой половине 90-х годов XIX века : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. ист. наук : спец. 07.00.02. "Отечественная история" / В. И. Чесноков. – Воронеж, 1998. – 27 с. .
14. Георгиевский А. И. Мои воспоминания и размышления / А. И. Георгиевский // Русская старина. – 1915. – сентябрь. – С. 414-442.
15. Державний архів Одеської області, Одесса. Ф.44. Ришельевский лицей 1818-1865. оп.3. д.132. О представлении ведомостей и имеющих знаки отличия безупречной службы, 1854 г., 2 л.
16. Михневич И. Г. Исторический обзор сороколетия Ришельевского лицея с 1817 по 1857 год. / Иосиф Григорьевич Михневич. – Одесса : Типография Л. Нитче, 1857. – 200 с.
17. Державний архів Одеської області, Одесса. Ф.44. Ришельевский лицей 1818-1865 г. оп.3. д.29. По правлению Ришельевского лицея дело с присяжными листами о выполнении присяги на должности и чины, 1854 г., 6 л.
18. Державний архів Одеської області, Одесса. Ф.44. Ришельевский лицей 1818-1865. оп.3. д.58. Об испытаниях на звание домашних учителей и учительниц, 1855 г., 1 л.
19. Георгиевский А. И. Мои воспоминания и размышления / А. И. Георгиевский // Русская старина. – 1916. – февраль. – С. 286-293.
20. Страхов Н.Н. Исторические взгляды Г.Рюккертта и Н.Я.Данилевского /Н.Н.Страхов // Русский вестник. – 1894. – Т.234. – октябрь. – С. 154-183.
21. Російський державний архів літератури і мистецтва. Ф.220 архив В.Р.Завадского 1788 – 1911. оп.1. д.3 Сборник рукописей и печатных текстов, 127 л.
22. Російський державний архів літератури і мистецтва. Ф.220 архив В.Р.Завадского 1788 – 1911. оп.1. д.4 Сборник рукописей и печатных текстов, 236 л.
23. Державний архів Одеської області, Одесса. Ф.44. Ришельевский лицей 1818-1865. оп.3. д.46. О предложении господам преподавателям Беккеру, Орбинскому, и Георгиевскому посещать уроки гимназических учителей и сообщать свои замечания, 1957, 1 л.
24. Татищев С. С. Император Александр II. Его жизнь и царствование / Сергей Спиридонович Татищев. – М. : Транзиткнига, 2006. – 1005. [3] с. – [Историческая библиотека].
25. Из воспоминаний А.И.Георгиевского / А.И.Георгиевский // Литературное наследство. Ф.И.Тютчев – Т. 97: В 2-х кн. – Кн. 2. – [Отв. Ред. С.А.Макашин, К.В.Пигарев, Т.Г.Динесман; предисловие Г.Г.Елизаветиной; публикация К.В.Пигарева] – М.: Наука, 1989. – С.104 – 163.
26. Радлов Э. Л. А. И. Георгиевский. Некролог / Э. Л. Радлов // Журнал министерства народного просвещения. – 1911. – Ч. 33. – С. 59-68.
27. Георгиевский А. И. К истории Ученого комитета Министерства народного просвещения / А. И. Георгиевский // Журнал Министерства народного просвещения. – 1900. – октябрь. – С. 25-61.
28. Георгиевский А. И. К истории Ученого комитета Министерства народного просвещения / А. И. Георгиевский // Журнал Министерства народного просвещения. – 1900. – ноябрь. – С. 17-61.
29. Георгиевский А. И. К истории Ученого комитета Министерства народного просвещения / А. И. Георгиевский // Журнал Министерства народного просвещения. – 1900. – декабрь. – С. 74-121.

Лихачева О. Е. Начальный этап службы А.И. Георгиевского в структурах министерства народного просвещения Российской империи.

В представленной статье рассматривается начало деятельности А.И. Георгиевского в сфере образования Российской империи в 60 г. XIX в. На основе привлечения широкого спектра исторических источников проанализирована его преподавательская деятельность в Ришельевском лицее в Одессе, работа над новым университетским уставом 1863 г. Исследовано начало его деятельности в должности члена Ученого комитета министерства народного просвещения Российской империи. Также выяснены основные вопросы, которые рассматривались А.И. Георгиевским сразу после назначения его на пост редактора "Журнала министерства народного просвещения".

Ключевые слова: Ришельевский лицей, университетский устав, "Журнал министерства народного просвещения", учебная литература.

Lihacheva O. E. The initial phase of service of O.I.Georgievsky in the structures of the Ministry of education of the Russian Empire.

The article discusses the early work of O. I. Georgievsky in the field of education of the Russian Empire in 60s of the XIX century. His teaching at the Richelieu Lyceum in Odessa, work on a new University Statute of 1863 are analyzed through the involvement of a wide range of historical sources. The beginning of his work as a member of the Academic Committee of the Ministry of education of the Russian Empire is studied. Also the main issues that were addressed O.I.Georgievsky immediately after his appointment as editor of the "Journal of the Ministry of national education" are clarified.

Keywords: Richelieu Lyceum, University Charter, "Journal of the Ministry of national education", educational literature.